

zaaknummer 2014W1330

6 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam.

tegen:

wijlen broeder [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters van het Heilig
Hart van Jezus,

en

een onbekende pater,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters van het Heilig
Hart van Jezus.

1. De procedure

Het klaagschrift tegen aangeklaagde 1 is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 2 oktober 2014. Het klaagschrift tegen aangeklaagde 2 is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 1 oktober 2014.

Op 5 december 2014 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

Op 25 maart 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd vergezeld door zijn echtgenote, mevrouw [naam] en bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mr. S.S. van Gijn, voornoemd.

Namens de congregatie is verschenen de heer [naam], provinciaal overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mr. Baetens, voornoemd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager kwam uit een gezin met vier kinderen. Toen klager [leeftijd] jaar oud was overleed zijn moeder. Toen klager [leeftijd] jaar oud was, hertrouwde de vader van klager. Uit dit huwelijk zijn nog vier kinderen geboren.

Om klager en zijn oudere broer een goede opvoeding te geven werden zij in [jaartal] op [internaat] te [plaats] geplaatst. Klager zat toen halverwege de vijfde klas.

In deze klas kwam klager in contact met de hoofdmeester, de heer [naam]. Klager is, naar zijn zeggen, ook door genoemde [naam] seksueel misbruikt, maar deze klachten richtten zich niet tegen deze heer [naam].

Toen klager naar de [school] ging, kwam hij bij aangeklaagde 1 in de klas. Aangeklaagde 1 gaf de theorielessen. De eerste keer dat klager seksueel werd misbruikt was naar aanleiding van het slijpen van de beitels. Aangeklaagde 1 had een paar keer voorgedaan hoe het moest, maar klager deed het nog steeds niet goed. Klager moest toen na de les terugkomen om het slijpen van de beitels te oefenen met aangeklaagde 1. In het praktijklokaal bevond zich een soort zolder, waar spullen werden opgeslagen. Aangeklaagde 1 stelde klager voor om naar die zolder te gaan om daar te praten. Eenmaal boven gekomen kreeg klager een preek van aangeklaagde 1 en was de conclusie, dat klager straf had verdiend. Klager moest daartoe zijn broek laten zakken en bij aangeklaagde 1 over de knie gaan liggen. Aangeklaagde 1 hield met zijn ene hand de geslachtsdelen van klager vast en met zijn andere hand sloeg hij klager op zijn blote billen. Aangeklaagde 1 sloeg niet hard en klager vond het niet onaangenaam.

De keren hierna dat klager straf kreeg, moest klager op de kamer van aangeklaagde 1 komen in het patershuis. Het seksueel misbruik vond steeds op dezelfde manier plaats. In de jaren dat klager les heeft gehad van aangeklaagde 1, vond het misbruik ongeveer 5-8 maal plaats.

Daarnaast is klager ook misbruikt door aangeklaagde 2. Klager kan zich de naam van deze pater niet meer herinneren. Het betrof een pater die zangles gaf en de zondagsmis leidde voor de mensen uit de omgeving.

Toen klager op het internaat zat, was hij ook misdienaar. Hij mocht tijdens de mis af en toe met de collecteschaal rond om het geld op te halen. Af en toe pikte hij een dubbeltje of kwartje van de schaal, zodat hij 's middags na een wedstrijd in de kantine een ijsje of een reep chocola kon kopen. Klager kreeg van het internaat iedere week een pakje shag met vloeï en een zakje snoep, maar geen zakgeld.

Toen aangeklaagde 2 ontdekte dat klager soms geld van de collecteschaal nam, moest klager op de kamer van aangeklaagde 2 komen. Daar kreeg klager met de blote hand klappen op zijn blote billen. Ook werd er aan de tepels van klager gedraaid en getrokken en werd er aan de geslachtsdelen van klager getrokken. Als aangeklaagde 2 klaar was met het straffen van klager, pakte hij zelf en begon alle gestrafte delen van klager te zalven. Dit misbruik is 5-6 keer gebeurd.

2.2. Nadat klager een aantal jaar was getrouwd, kwamen deze herinneringen weer boven en begon klager hierover te fantaseren. Hij raakte geïnteresseerd in SM. Deze belangstelling heeft een wissel getrokken op de seksuele relatie van klager en zijn echtgenote, hoewel klager niet met zekerheid kan zeggen dat zijn interesse voor SM het directe gevolg is van het seksueel misbruik. Nadat klager vijf jaar was getrouwd, heeft hij zijn echtgenote verteld over het seksueel misbruik.

In zijn werkzame leven heeft klager weinig hinder ondervonden van het seksueel misbruik. Klager heeft zijn [diploma] gehaald en heeft zijn eigen huis gebouwd. Vervolgens heeft klager verschillende studies gedaan bij het [instituut]. Klager heeft vervolgens achttien jaar bij een [bedrijf] gewerkt. Zijn hele leven is klager werkzaam geweest in de [industrie].

2.3. De echtgenote van klager wil dat het seksueel misbruik van haar echtgenoot bekend is bij het kerkelijk gezag. Zij is kwaad op alles wat met de kerk te maken heeft. Zij heeft de

gevolgen van het misbruik in haar leven met klager ervaren en weet dat seksueel misbruik niet zomaar iets is. Zij was ook de drijvende kracht achter het indienen van deze klacht door klager.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde 1 is overleden en kan geen weerwoord geven. Mr. Baetens heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde 1. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik.

Mr. Baetens krijgt uit het klaagschrift de indruk dat de echtgenote van klager niet alleen de initiatiefneemster is, maar ook de enig belanghebbende bij de klacht. Hiermee doet zich de vraag voor of de klacht reeds om die reden niet ontvankelijk verklaard dient te worden, aangezien de echtgenote niet behoort tot degenen die gerechtigd zijn tot het indienen van een klacht.

Daarnaast betoogt mr. Baetens, dat er onvoldoende specifiek steunbewijs is om tot een gegrondverklaring van de klacht tegen aangeklaagde 1 te komen.

Met betrekking tot aangeklaagde 2 betoogt mr. Baetens, dat deze klacht niet ontvankelijk verklaard dient te worden, aangezien de identiteit van aangeklaagde 2 niet vaststaat.

4. De beoordeling

4.1 Namens de Congregatie is aangevoerd, dat de klacht niet-ontvankelijk verklaard dient te worden, aangezien de klacht vooral in het belang en op initiatief van de echtgenote van klager is ingediend.

De Klachtencommissie acht de onderhavige klacht ten aanzien van aangeklaagde 1 wel ontvankelijk. Klager is ter zitting verschenen en heeft zijn klacht toegelicht. Wat de beweegredenen zijn om een klacht in te dienen, doet niet ter zake bij de beoordeling omtrent de gegrondheid van de klacht.

Ten aanzien van aangeklaagde 2:

4.2 Op grond van het bepaalde in artikel 3.2 van de Procedure omvat het klaagschrift tenminste de opgave van de naam van aangeklaagde. Ondanks verwoede pogingen van klager en hulp van de overste van de Congregatie is het niet gelukt de naam van aangeklaagde 2 te achterhalen.

De Klachtencommissie zal de klacht ten aanzien van aangeklaagde 2 derhalve niet ontvankelijk moeten verklaren, nu niet is voldaan aan de vereisten van artikel 3.2 van de Procedure.

Ten aanzien van aangeklaagde 1:

4.3 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.4 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.5 De verklaring van klager is op de Klachtencommissie oprecht en consistent overgekomen. In de thans voorliggende zaak zijn echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

De Klachtencommissie heeft kennisgenomen van de volgende stukken:

- a. verklaring d.d. [datum] van de echtgenote van klager, waarin zij aangeeft dat klager haar lang geleden heeft verteld over het seksueel misbruik op het internaat;
- b. verklaring d.d. [datum] van [naam], waarin zij aangeeft sinds 40 jaar op de hoogte te zijn van de problemen in het huwelijk van klager en zijn echtgenote, welke problemen voornamelijk komen, doordat klager in zijn jeugd is misbruikt;
- c. verklaring d.d. [datum] van de schoonzus van klager, waarin zij verklaart over de huwelijksproblemen van haar zus en het feit dat zij sinds het seksueel misbruik in de openbaarheid kwam, te horen heeft gekregen dat haar zwager seksueel is misbruikt in de instelling waar hij verbleef;
- d. verklaring d.d. [datum] van [naam] (half)zus van klager, waarin zij verklaart dat haar schoonzus ongeveer tien jaar geleden bij haar logeerde en haar bij die gelegenheid heeft verteld over het seksueel misbruik, dat klager tijdens zijn verblijf op [internaat] is overkomen;
- e. verklaring d.d. [datum] van drs. [naam], waarin deze aangeeft dat de echtgenote van klager ongeveer vijftientig jaar geleden door haar huisarts naar hem werd verwezen in verband met meervoudige zeer ernstige problematiek in de relatie met haar echtgenoot, waarvan het seksueel misbruik van haar man door religieuzen een onderdeel is geweest;
- f. mail d.d. [datum] van mr. [naam], waarin deze verklaart dat een cliënt van hem heeft verklaard, dat aangeklaagde 1 verliefd op hem was en hem een duivenhok had beloofd. Tot seksuele handelingen is het niet gekomen;
- g. verklaring d.d. [datum] van [naam], waarin zij vertelt over de huwelijksproblemen van klager en zijn echtgenote en dat zij sinds de jaren '80 weet van de jeugd van klager. Details zijn nooit genoemd, maar zij begreep dat het heftig en pijnlijk moest zijn;
- h. gespreksverslag met vertrouwenspersoon van het Meldpunt Seksueel Misbruik RKK d.d. [datum]. Dit gespreksverslag behelst een weergave van de gesprekken van [datum] en [datum];

De Klachtencommissie is van oordeel dat deze verklaringen weliswaar aannemelijk maken, dat klager over het seksueel misbruik heeft verteld, maar de verklaringen vermelden geen details over het misbruik, niet voor wat betreft de aard van het misbruik en ook niet voor wat betreft de aangeklaagde.

4.6 Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen, dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard. Hiermee wil overigens bepaald niet gezegd zijn, dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

Indien echter in de toekomst alsnog gegevens bekend worden, die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagde ondersteunen, dan bestaat voor hem de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagde herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie verklaart de klacht ten aanzien van aangeklaagde 2 niet ontvankelijk.

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht ten aanzien van aangeklaagde 1 niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 8 mei 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.